

PISA

У ЦЕНТРИ УВАГИ

10

Що можуть робити батьки, щоб допомагати своїм дітям успішно навчатися в школі?

- ✓ За результатами PISA-2009 було виявлено, що ті 15-річні учні, із якими батьки багато читали, коли вони навчалися в першому класі, досягають значно кращих навчальних результатів, ніж інші учні.
- ✓ Незалежно від соціально-економічних передумов для навчання більш високі результати PISA мають ті учні, яким батьки багато читали в дитинстві.
- ✓ Ті 15-річні учні, чиї батьки активно цікавляться життям і навчанням своїх дітей, отримують значно кращі результати в тестуванні PISA.

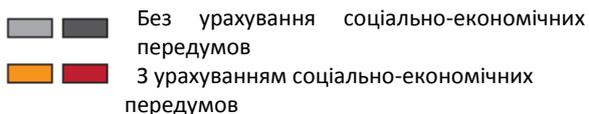
Інтуїтивно більшість батьків розуміє, що проводити більше часу із дітьми й брати активну участь в їхній освіті необхідно, щоб забезпечити їх певними перевагами перед іншими вже на початку життя. Але велика кількість батьків надто зайнята виконанням своїх зобов'язань на роботі й удома, і часу на все, здається, не вистачає ніколи. З іншого боку, часто батьки не беруться допомагати своїм дітям із домашніми завданнями, вважаючи, що їм бракує певних умінь, які сприяли б успішності їхньої дитини в школі.

Однак батьків можна заспокоїти: аналіз даних PISA показав, що для сприяння успішному навчання дитини в школі батькам не обов'язково мати ані ступені кандидата наук, ані безлічі вільного часу. Насправді кращі результати із читання отримують ті учні, які часто діють разом із батьками; така взаємодія не вимагає від батьків багато часу і не потребує спеціальних знань. Що дійсно потрібно від батьків, так це мати справжній активний інтерес до навчання й життя дитини.

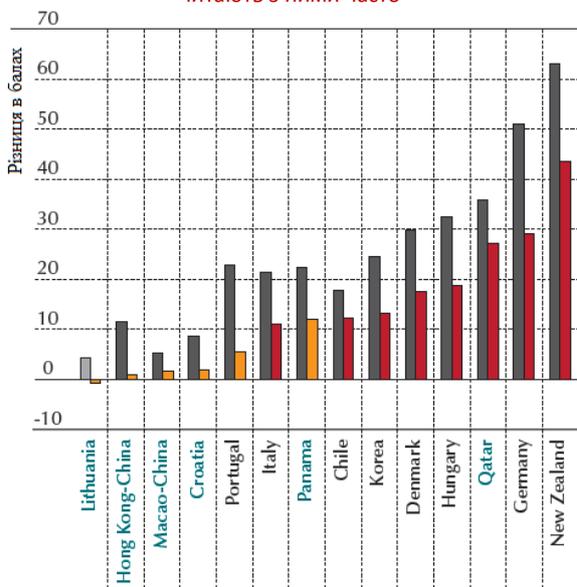
Активна участь батьків у навчанні дітей з раннього віку із часом приносить свої плоди

Під час PISA-2009 анкетування проводилося не тільки серед учнів і керівників навчальних закладів, але й серед батьків. Деякі запитання анкети пропонували батькам згадати час, коли їхні діти навчалися в першому класі. У цих запитаннях йшлося про різні дії, які тоді батьки виконували разом зі своїми дітьми. В інших запитаннях увагу було зосереджено на взаємодії батьків із дітьми в 15-річному віці – на момент проведення дослідження.

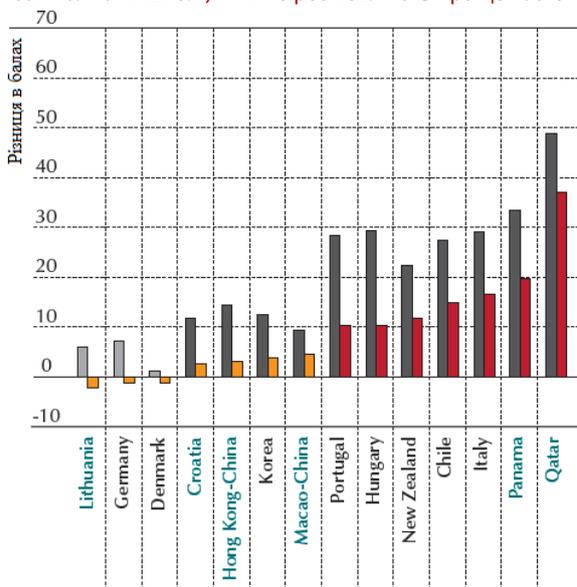
Підтримка з боку батьків на початковому етапі навчання в школі

Різниця в балах між учнями, чиї батьки часто (щотижня або щодня) читають з ними книжки і тими, чиї не читають з ними часто

Різниця в балах між учнями, чиї батьки часто (щотижня або щодня) розмовляють з ними про те, чим вони займалися в школі, і чиї не розмовляють про це часто

Заувага: Статистично значимі показники позначені темнішим кольором.

Країни упорядковано за збільшенням різниці в балах після врахування соціально-економічних передумов.

Джерело: ОЕСР, База даних PISA-2009, рис. II.5.3 і II.5.4.

Відповіді батьків указують на стійку залежність результатів 15-річних учнів у тестах із читання від їхньої читацької активності в першому класі, а також від взаємодії батьків із ними під час читання й виконання домашніх завдань. У 2009 р. бали із читання були значно вищими в тих учнів, чиї батьки повідомили, що вони «щодня або майже щодня» або «один-два рази на тиждень» читали зі своїми дітьми, коли вони навчалися в першому класі. Учні, чиї батьки повідомили про те, що вони «ніколи або майже ніколи» не читали або тільки «один-два рази на місяць» читали зі своїми дітьми, отримали нижчі результати. У 14 країнах ОЕСР (для яких є порівнювані дані) середня різниця між результатами таких груп учнів становила 25 балів (що еквівалентно більш ніж половині року навчання в школі). Найменшою ця різниця виявилася в партнерській країні ОЕСР Литві (4 бали), а найбільшою – в Новій Зеландії (63 бали).

Участь батьків у навчанні дітей позитивно впливає на їхні навчальні досягнення незалежно від соціально-економічних передумов

Різниця в результатах навчання учнів, пов'язана з участю в ньому батьків, частково відбиває і різницю в соціально-економічних передумовах учнів. Це пояснюється тим, що учні із благополучних сімей мають сприятливіші соціально-економічні передумови для навчання. До того ж, їхні батьки зазвичай частіше цікавляться навчанням своїх дітей. Проте в результаті порівняння групи учнів з однаковими соціально-економічними передумовами було встановлено, що ті учні, чиї батьки регулярно читали з ними в дитинстві, отримують у тестуванні із читання в середньому на 14 балів більше, ніж ті учні, із ким батьки не читали часто.

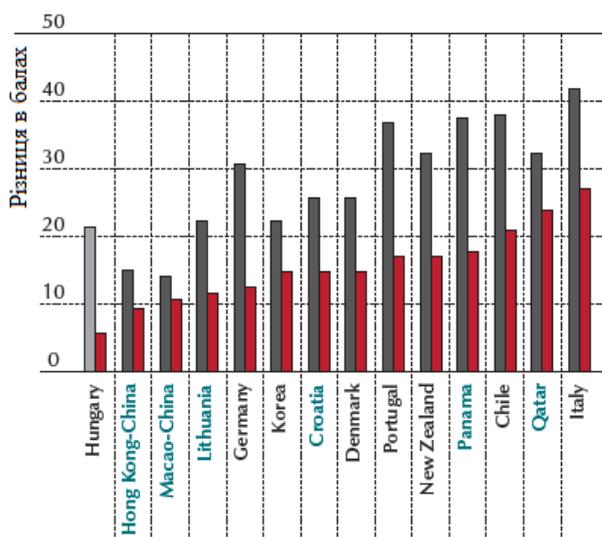
Цікаво зауважити, що різні форми взаємодії батьків із дітьми по-різному впливають на навчальні досягнення учнів. Наприклад, найбільша різниця в балах із читання пов'язана з такими формами взаємодії батьків із дітьми, як читання разом, обговорення того, чим вони займалися впродовж дня, усні розповіді казок та історій дітям. Найменша різниця в балах пов'язана з такою формою взаємодії батьків і дітей, як спільна гра з метою вивчення алфавіту.

Підтримка 15-річних учнів з боку батьків

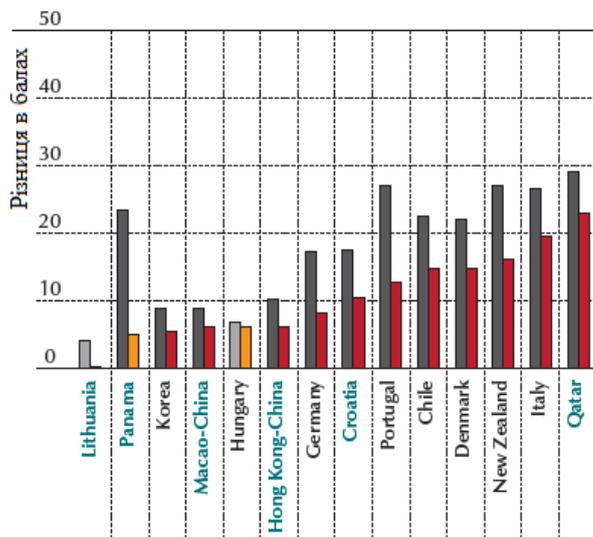
Без урахування соціально-економічних передумов

 З урахуванням соціально-економічних передумов

Різниця в балах між учнями, чиї батьки часто (щотижня або щодня) обговорюють з ними політичні й соціальні питання і чиї не обговорюють цих питань із ними часто

Різниця в балах між учнями, чиї батьки часто (щотижня або щодня) обговорюють з ними книги, кінофільми або телепередачі і чиї не роблять цього часто

Заувага: Статистично значимі показники позначені темнішим кольором.

Країни упорядковано за збільшенням різниці в балах після врахування соціально-економічних передумов.

Джерело: ОЕСР, База даних PISA-2009, рис. II.5.3 і II.5.4.

Учні, чиїх батьків цікавить життя й навчання їхніх дітей, матимуть переваги перед іншими в будь-якому віці

Результати PISA також вказують на сталий зв'язок між певними формами взаємодії батьків зі своїми 15-річними дітьми й результатами учнів у тестуванні PISA із читання. Наприклад, ті учні, чиї батьки регулярно (щотижня або щодня) обговорюють з ними політичні або соціальні питання, у середньому отримують на 28 балів більше, ніж інші учні. Найбільша перевага в результатах із читання (42 бали) спостерігається в Італії, а найменша (в 14 балів) – в економіці Макао (Китай). При врахуванні соціально-економічних передумов така перевага зменшується до 16 балів (і залишається значимою). Таке зменшення спостерігається в усіх країнах й економіках, які беруть участь у дослідженні PISA, окрім Угорщини. Отримані в дослідженні дані вказують на позитивний вплив на результати навчання учнів ще деяких форм взаємодії батьків і дітей: обговорення книг, кінофільмів і телепередач, розмови про справи в школі, спільні сніданки й вечері за одним столом, розмови на різні теми, які забезпечують приємне проведення часу разом.

Узагальнення: Усі батьки здатні допомогти своїм дітям повністю розкрити свій потенціал. Для цього їм просто слід проводити час разом із дітьми, читаючи їм і розмовляючи з ними. Особливе значення така взаємодія має в ранньому віці дитини. Однією із задач учителів, школи й освітньої системи країни є пошук шляхів, які б сприяли тому, щоб занадто зайняті батьки брали активну участь в освіті своїх дітей, як шкільній, так і поза школою.

За більш детальною інформацією звертайтеся до Франчески Боргонові (Francesca Borgonovi, Francesca.Borgonovi@oecd.org)

Ознайомтеся із PISA 2009 Results: Overcoming Social Background: Equity in Learning Opportunities and Outcomes (Volume II).

**Відвідайте сайт:
www.pisa.oecd.org**

Читайте також:

Яким чином пристосовуються освітні системи різних країн до збільшення кількості учнів-іммігрантів?